

Zasavski TEDNIK

Štev. 11

Trbovlje, dne 9. marca 1957

Leto X.

LETNI DOGOVOR ZASAVSKE MLADINE

V mladih imamo neprecenljivega in zavestnega oblikovalca socialistične graditve

Važen poudarek nedeljski skupščini zasavske mladine so dali tudi naši najvišji okrajni politični in oblastni delavci, med njimi član CK LMS tov. Rudi Bregar, znan borec za socialistične ideje, tov. Franc Klopčič, okrajni sekretar ZK tov. Viktor Kovač, okrajni sekretar SZDL tov. Janez Jesenšek, podpredsednik OLO tov. Viktor Burkelj, člana sekretariata OK ZK tov. Franc Kralj-Cink in Mima Zupančičeva

Če bi hoteli na kratko strniti vlogo nedeljske mladinske konference, potem velja ugotoviti, da je docela osvetlila ranoge nadvse važne probleme in življenje stoterih mladih. Kajti: vse tisto, kar je mlade že dolgo tiščalo in krivincilo, je na konferenci našlo pristojo pot. In pokazalo se je, da imajo mladi tako napredne in zdrave nazore, da ni čudno, če so nesporni in nesporni vsi stari, preživeli, skratka: vsa tista, kar jih ovira na njihovi jasni začetni poti. Neustrašni, pogumni, odločni, resnično ljubni so v svojem boju, pomagati in prispevati svoj delež k tistem, kar bi pravzaprav že zdavnaj morali pisati z veliko začetnico: rasti in krepitvi socialističnih idej.

Govorili so o vsem tistem, kar je po njihovem mnenju nerazdružljivo povezano z življenjem mladincev: o delavskem in družbenem upravljanju, svoji organizaciji, politični vzgoji, delovanju v družbi in organizacijah, skratka: o tistem, česar so se oklenili z jasno zavestjo in nedopovedljivo pripravljenostjo. Toda priznali so prav tako odkrito, da potrebujejo pri vsem tem delu nesebične pomoči, razumevanja, zaščite, ker so mladi včasih morda tudi neizkušeni, toda pripravljeno sodelovati z rami ob rami ne glede na težave.

Po njihovem mnenju (mi smo enaki misli) je nujno, da spoznamo starejši ljudje, njihove želje in potrebe, da spoznajo, da so močno odgovorni za njihovo prihodnost, in da je prav-

posebno ostro so mladinci nastopili proti zastarelemu učnemu programu na naših srednjih šolah. In pa slabemu vzgledu nekega dela pedagoškega kadra, ki ni razčistil pojmov z religije. Saj ne more biti drugače, kot je n. pr. povedal delegat iz Brezice, ko je prišel, da pač pedagogi, ki zahajajo v cerkev, ne morejo vzgajati dijakov v materialističnem duhu. Ali ni upravičena in povsem normalna zahteva dijakov, da se jim, recimo, pri obrazlagi zemljepisja, govori tudi o odnosih po svetu.

Med odmorom so se delegati in gostje marsikaj pomenili

zaprav od njih samih odvisno, kako bodo razumeli tale naš današnji čas in se mu predajali z željo in zavestjo, da ga kar najbolj prikrojijo našim skupnim smotom.

Zal tega vsega še mnogokje niso spoznali. Se vedno se namreč dogaja, kar je pravzaprav docela nerazumljivo, in lahko bi prišlo, nemogoče v času, ko ustvarjamo nove družbene odnose in oblike. Ni naključje, ugotovitev velikega dela delegatov, da je največje pri sodelovanju z družbi, organizacijami in nešteti drugimi institucijami. Dogaja se celo to, da mladinska organizacija vzgaja svojega člana v zavestnega in političnega razgledanega človeka, čim pa se vključi, recimo, v kako društvo, preneha vsako vzgojno in politično delo. Z drago besedo povedano: društva po naših krajih tako rekoč nič ali pa zelo malo skrbijo za idejno rast svojih članov. Torej: vse tisto, kar je mladinska organizacija opravljala z nemajhno zavzetostjo, preneha, čim se njen član vključi v višje oblike družabnega življenja. Ali pa: mnogokje sodijo, da bi moral mladinec, čim se vključi v mladinsko organizacijo, kar čez noč sodelovati v družbi ali drugi organizaciji. Pozabljajo namreč na osnovno, da ga mora mladinska organizacija šele pripraviti za to ali ono delo. Ni manj važna ni ugotovitev, da se zaradi pomanjkanja idej-

silah, ki so na oblasti, in podobno? Zelo zelo upravičena zahteva in celo nujno potrebna. Kajpak niso mogli mimo vključevanja mladih v članstvo ZK. Bo kar držalo, da smo v zadnjih letih nekoliko podcenjevali pomen vključevanja mladine v članstvo ZK. Nismo docela uresničevali sklepov zadnjega kongresa ZK, ki je nedvoumno in jasno nakazal potrebo vključevanja. Seve bi bilo zdaj napak kakor koli hiteti. Zato je razumljivo, da so delegati upravičeno zahtevali, da občinski komiteji ZK posvetijo temu nekoliko večjo pozornost.

Nedavna konferenca zasavske mladine je osvetlila nekatere mladinske probleme in dala bogate napotke za bodoče delo

Izdaja Celopisni pravci "Zasavski tednik" Trbovlje / Urejuje in odgovarja uredniški odbor / Direktor in odgovorni urednik Stane Šuštar / Tiska Ma riborska tiskarna v Mariboru / Naslov: predstava in uprava: "Zasavski tednik" Trbovlje 1. Trg revolucije 28 (telefon 91) / Račun pri Komunalni banki Trbovlje 62-KB-10-146 / List izhaja vsako soboto / Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 40 din / Posamezna številka 10 din / Rokopisi morajo biti v uredništvo najkasneje vsak torek dopol dne in jih ne vračamo

Problemi obrtništva v občini Trbovlje

Te dni je bil v Trbovljah občni zbor pododpora obrtne zbornice okraja Trbovlje, na katerem so bile nakazane potrebe po razvoju obrtništva v največjem industrijskem centru okraja. Osnovna ugotovitev, ki velja za trboveljsko občino, je, da je bil razvoj obrti prepuščen sam sebi ter je zaostal za tempom razvoja ostalih gospodarskih dejavnosti. Nadalje je bilo ugotovljeno, da sploh ne obstaja perspektivni plan razvoja obrtništva, pri čemer je seveda prišlo do tega, da so se posamezne obrtne stroke neenakomerno razvijale, ne glede na to, da so nekatere druge stroke zastajale, dasiravno je potreba zahtevala njihov hitrejši razvoj.

Tudi investicije, predvidene po planu za razvoj obrti v letu 1956, so bile v občini minimalne, saj je bilo vanje vloženo le dva milijona dinarjev od 15 milijonov določenih. Tudi krediti so bili obljubljeni za razvoj obrti, a so bili pozneje odklonjeni.

Sprožen je bil predlog, da se v letošnje družbene plane okraja in občine vnese podobno kot v zveznem družbenem planu, da se amilite plačajo pred razdelitvijo dobička za kredite, ki so bili dodeljeni.

Za večjo storilnost in produktivnost dela je bilo predvideno, da bi bilo treba tudi plačni sistem prilagoditi oziroma vsakodni s plačnim sistemom v industriji, kajti statistika ugotavlja, da so plače visokokvalificiranih delavcev v obrti za 13 odstotkov nižje, za kvalificirane za 8 odstotkov, za polkvalificirane za 5 odstotkov in za ne-kvalificirane za 10 odstotkov.

Tudi vprašanju postavljanja delovnih norm bo treba posvetiti večjo pažnjo, ker je v obrti le 30 odstotkov del normiranih. Glede vajenskega kadra bo treba skrbeti za naraščaj v tistih obrtnih strokah, ki so najbolj potrebne. Postavljena je bila zahteva, da se v privatnem sektorju redno odvajajo prispevki v sklad za kadre, saj je ta sektor vplačal le 30 odstotkov predpisane priprave.

Iz poročila je med drugim razvideti, da v okraju le 40 odstotkov privatnih obrtnikov koristi ugodnosti socialnega zavarovanja, v trboveljski občini pa 33 od 64 zasebnih obrtnikov.

Poudarjena je bila tudi večja potreba zatiranja sušmarstva, ugotovljeno je pa, da se sušmarstvo pojavlja prav v tistih strokah, ki so prenasočene s kadrom, kot so krojaštvo, šiviljstvo, brivsko-frizerska in čevljarstva stroka. Prav tako se ugotavlja, da se ravno v teh vrstah podjetij opaža premajhna organizacija dela in storilnost.

Eden izmed važnih problemov, ki otežkoča delo v obrtnih podjetjih, je preskrba potrebnih surovin. V okraju ni nobenega groista, ki bi nakupoval material, potreben obrti. Obrtno-prodajna zadruga v sedanji organizaciji in kadrski strukturi ni kos tej nalogi, tudi trgovsko podjetje »Zeleznina« prodaja v večini le finalne izdelke, medtem ko o sortimentu materiala oziroma surovin ni mogoče govoriti. Zato je bil sestavljen predlog, da se ustanovi servis, ki bi oskrboval vseh obrtna podjetja s potrebnimi surovinami.

Analitična ocena delovnih mest v podjetjih

ena od najvažnejših nalog

RAZGOVOR NAŠEGA SODELAJCA Z DIREKTORJEM STROJNE TOVARNE V TRBOVLJAH TOV. FRANCEN SLAPNIKOM IN S STROJNIM TEHNIKOM TOV. OKORNOM

V zadnjem času se mnogo razpravlja in dela na eni in drugi strani našega gospodarstva, in sicer na analitični oceni delovnih mest v naših podjetjih. Na posebno odredbo Zveznega izvršnega sveta bodo morala vsa podjetja do

30. junija t. l. popisati in opisati vsa delovna mesta v industriji, rudarstvu in prometu. Naš sodelavec je v tej zadevi obiskal kolektiv Strojne tovarne v Trbovljah, to pa zaradi tega, ker so prav tu napravili največ v našem okraju, če ne celo v Sloveniji. Da so se mogli temeljito lotiti te naloge, je bilo potrebno ustanoviti glavno komisijo in tri podkomisije. Rezultati dela se še kažejo. Glavna komisija je izdala posebne anketne liste, katere je dobil steherni delavec in uslužbenec Strojne tovarne. Na anketnem listu je vsak posameznik za teden dni nazaj napisal dela, ki jih je opravil. Ti zapiski bodo služili glavni komisiji kot osnova za vrednotenje vsakega določenega delovnega mesta. Izhodišče za vsa akcije je delovno mesto vsakega posameznika. Tako vsak posameznik delavce doprineše svoj delež k celotni oceni. Delo je seveda odgovorno: če ga je kdo opravil malomarno, bo sam kriv, če bo morda prizadet. Težava je tudi v tem, da bo, če bo tak delavec šel s svojega delovnega mesta na drugače, prizadel naslednik, ki bo prišel na njegovo mesto.

Glavna komisija v tovarni je kaj pridna na delu. Seznani la je z delom kolektiv ter spremlja delo svojih podkomisij in jim daje navodila. S tem, da je glavna komisija izdelala terminski koledar, kako naj se to delo opravi in do kdaj, je bilo storjeno veliko. Vsakdo ve, kaj ima do določenega datuma storiti in bo naročeno delo o pravem času zgotovljeno. Ta popis delovnih mest po starem stanju in razporedbi bo služil za nadaljnje proučevanje števila delovnih mest v podjetju. Prvi popis je že skladen in števil delovnih mest se je že sedaj zmanjšalo za več kot 50. Postopek pri analitični oceni delovnih mest pa je tak, da se delovno mesto ne bo ocenilo samo enkrat, ampak trikrat. Komisija je dala sedaj ves elaborat v ocenitev posameznim tovarniškim oddelkom, ki bodo dali svoje pripombe, in sicer k analizi in opisu posameznega delovnega mesta.

Tretjo ocenitev bo izvršila spet glavna komisija, ki je napravila prvo. Možna bo seveda izvršiti opravke na podlagi dokazov določene podkomisije in posameznih tovarniških oddelkov.

Kakor že rečeno, morajo podjetja opraviti popis analitične ocene delovnih mest do 30. junija 1957. V Strojni tovarni bodo to delo pravčasno izvršili. V tovarni so hoteli s tem delom začeti že s 1. januarjem, kar pa je bilo po dosedanjem plačnem sistemu nemogoče. Res je namreč, da dokler se plačni sistem ne bo spremenil, analitična ocena delovnih mest pravzaprav (Nadaljevanje na 2. strani)

CENE * PRESKRBA * CENE * PRESKRBA * CENE * PRESKRBA *

Zasedaj ni bojazni

za podražitev živl — V januarju so se povečali življenjski stroški predvsem zaradi podražitve povrtin in sadja ter obrtniških uslug — V Trbovljah so zaostri vprašanje preskrbe prebivalstva s kmetijskimi pridelki, mlekom in drugimi živili potrebnimi — Kaj je prineslo nekajuro posvetovanje o preskrbi prebivalstva mesta Trbovlje? — V nekaterih trgovskih podjetjih so s smotrnim gospodarjenjem uspeli znižati cene

Tale čas se mnogokje boje, da bodo v trgovinah podražili živila in tekstilno blago. Potrošniki menijo, da bo delno zvišanje plač pomenilo naraščanje cen, zlasti reprodukcijskemu materialu.

Ker smo prepričani, da bo vse naše bralce živo zanimalo, kako je s cenami in kaj je resnice na raznih govoricah, smo povprašali nekatere poslovalnice trgovskih podjetij za mnenje. Odgovori, čeprav delno nezadovoljivi, pa dajejo tole sliko: V zadnjem času se je podražilo le olje in sicer za kilogram dva do tri dinarje, in mast za isto ceno. Pač pa je res, da cene mnogih artiklov niso povsed enake. Tako prodajajo ponekod, denimo pomaranče, po 240, drugod 10 ali celo 20 dražje. Ali pa domačo mast. Trboveljska »Potrošnja« prodaja domačo mast po 340, drugod po 350 in 360 din za kg. Ali pa rožine. Realna cena bi bila 350 din za kg. Prodajajo pa jih tudi po 390. Trgovci pa istočasno zatrjujejo, da so dražje rožine boljše kvalitete kot one cenejše.

Kot smo obveščeni, so se po dražili življenjski stroški v januarju proti lanskemu decembru za 2,8%, toda to predvsem zaradi podražitve povrtin in sadja, in pa prvenstveno zavoljo nenehnega naraščanja cen obrtniških uslug. Prav zadnje usluge nekako vedno rastejo. Vse kaže, da je krivda v pomanjkanju določenih obrtnih panog, kajti potrošniki zatrjujejo, da se dvigajo cene krojaškim, sobno slikarskim in drugim uslugam.

Kaj pa povrtine in sadje? Indeks cen kaže, da se je znatno podražila solata, jabolka in drugo sadje. Navijanje cen je znatno večje tam, kjer je večja potrošnja, se pravi, da je sadje in povrtina znatno dražja v industrijskih centrih.

SVETUJEMO GOSPODINJAM, DA JAJCA KONSERVIRAJO Najbolj naglo so se pocenila jajca. Razumljivo kajti v tem času, je pri nas znana največja nesnost kokoši. V spodnjih krajih okraja so bila jajca zadnjeje že po šest in celo pet dinarjev za kos. Strokovnjaki sodijo, da je pri nas v tem času na razpolago nad 500.000 kosov jajc, kar je znatno več, kot jih potrebujemo. Videti je, da bodo jajca še cenejša in da bo cena stabilna vse tja do junija. Zategadelj svetujemo gospodinjam, da morda junija, julija ali najkasneje avgusta konservirajo jajca. S tem si bodo prihranile pozneje, ko bodo jajca dražja, marsikateri dinar.

POTROŠNIKOM ČIMEVEČ PRIDELKOV IN POCENI Ze večkrat so v Trbovljah ugotavljali občutno pomanjkanje določenih kmet. pridelkov. Mnogokrat je na lepem zmanjkalo krompirja, zelja in drugih povrtin. Če pa je že teh pridelkov bilo dovolj, so bila mnogo predraga. Da bi tako nenormalno stanje enkrat za vselej odpravili, je bilo nedavno pri občinskem ljudskem odboru v Trbovljah široko posvetovanje zastopnikov trgovskih podjetij, kmetijskih zadrug, predstavnikov podjetja »Posavje«, prisostvovali pa so mu tudi zastopniki občinskega ljudskega odbora,

Nedavna konferenca zasavske mladine je osvetlila nekatere mladinske probleme in dala bogate napotke za bodoče delo

OKROG RAZPRAV O UKINITVI NOČNEGA DELA ŽENA

Ne čez noč, marveč perspektivno

Čeprav so se nekatere sindikalne organizacije zadnje mesece, zlasti tam, kjer imajo zaposlenih več desetih žena, že večkrat posvetovale, kako in kam z delankami, ki morajo opravljati tudi nočno delo, vendar pravega izhoda niso našle. Posebej razumljivo: Vsak nasilen poseg v to bi škodoval in podjeltju i delavkam.

Zlasti mnogo so o tem že razpravljali v hrastuški Stekarni. V tem podjeltju je zaposlenih nekaj nad 1100 delavcev, od tega malone polovico žena. Precej jih seve dela tudi ponoči. Seve: izhoda tudi tam niso našli. Preprosto zavoljo tega, ker bi morali ali odpuštili ose ženske, to pa bi pomenilo občuten izpad proizvodnje, namesto njih pa zaposliti toliko in toliko moških. Oboje ni izvedljivo. Proo zalegalci, ker bi nekaj več kot 400 žena ostalo brez usakdanjega kruha, drugo pa, ker sploh ni moč dobiti toliko moških. Če pa bi jih že dobili, bi morali nujno graditi nekaj samskih domov, česar pa podjetje spet ne zmora. Torej ne ostane prav nič drugega, vsaj za sedaj, kot morda v perspektivi na neki sprejemljivi način reševati omejen problem.

Sicer pa: o odpravi nočnega dela je bilo mnogo govora na zadnjem obnem zboru slovenskih sindikatov. Top. Janko Rudolf in top. Vida Tomšičeva sta posebej odločno povedala, da

smo Jugoslovani poborniki in celo sopodpisniki mednarodne konvencije o prepovedi nočnega dela za ženske na določenih delovnih mestih.

Ni nobenega dvoma, da bi kakršna koli prenapla rešitev tega zelo važnega problema prej ko slej zgolj škodovala. Zavoljo tega bo treba to opravljanje fesevali postopoma brez večjih bolečin. Seve pa bo edini izhod, da se z reševanjem izkoristijo razne možnosti: od postopnega izpreminjanja delovnega časa do postopne zamenjave žensk z moškimi na določenih delovnih mestih. Pri tem pa je treba odločno odklanjati vse tiste poskuse, ki bi postavlili žensko v neenakopraven položaj v odnosu do moškega, kot so, recimo, predlogi, da se uvedejo moške nočne izmene z bližnjimi tarifnimi postavkami in podobno.

Vendar je vendarle moč nekaj storiti. Na kongresu sindikatov je bilo mnogo govora o tem, da

problem nočnega dela žensk ni o tem, da je za žensko nočno delo težje zgolj zaradi tega, ker je pač ženska. Prejkone je največja težava v tem, da so ženske v veliki večini v svojem prostem času preobremenjene s tekočimi gospodinjstskimi in drugimi opravki, in da jim prav to onemogoča zadosten počitek.

Zavoljo tega bo ostala prvenstvena naloga podjetij, kjer zaposlujejo žene, ki delajo tudi ponoči, da na neki način razmišljajo o ustanavljanju raznih uslužnostnih delavnic, od pralnice in menz do likalnice in podobno. To bo menda edini izhod, ki ga kaže začeti uresničevati. Morda skrajša bolj postopoma, vendar z jasno perspektivo, da je to pravzaprav edina realna možnost ženskam pomagati, da bodo lahko v svojem prostem času več počivale in tudi na delu s polno zmogljivostjo opravljale zaupano jim delo.

(v)

OBČNI ZBOR OBČINSKEGA RK V ZAGORJU

Poživiti bo treba delo komisij

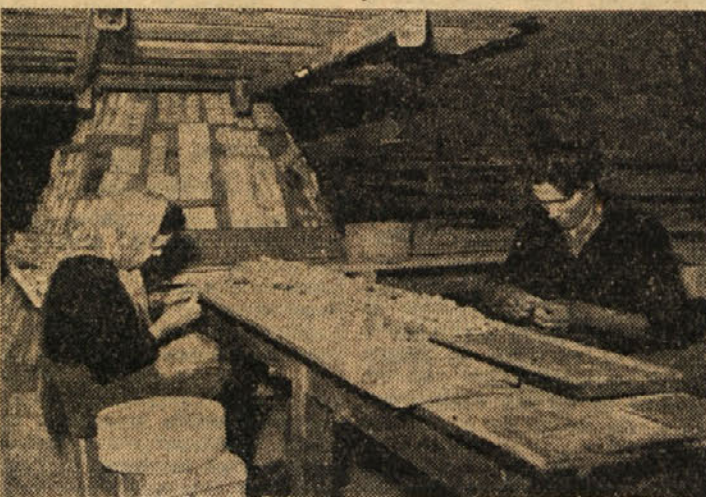
Občinski odbor Rdečega križa v Zagorju je preteklo leto zadovoljivo delal. Poudariti velja tudi, da so se vsi člani odbora redno udeleževali sej in izvršili vse zadane si naloge. Na območju občinskega odbora RK Zagorje deluje 8 osnovnih organizacij te ustanove. Na področju zagorske občine je bil ustanovni občni zbor prve organizirane enote RK v oktobru 1944. leta; takoj po ustanovitvi te enote je 35 mladih deklet obiskovalo tečaj za prvo pomoč. Pridobljeno znanje so potem dekleta uporabila pri negi ranjenih partizanov.

Rdeči križ je humana organizacija, ki skrbi za našega človeka. Socialno šibkim družinam je RK lanske leto razdelil od Mednarodne pomoči znatne množine mleka v prahu, riža, sira, pšenične in koruzne moke v vrednosti 5.826.250 din. To je prav lepa pomoč, ki so jo dobile najpotrebnejše družine.

Razumljivo je, da je bilo treba za uspešno delo društva organizirati več delovnih komisij. Tako je bilo tudi v Zagorju, vendar se vse komisije še niso pokazale dovolj aktivne. Dobro je delala komisija za pomoč socialno šibkim, komisija za TBC pa je v zadnjem času le bolj živovarila. Letos so pa sklenili, da bodo delo te komisije poživili, ker je v kraju precej jetičnih bolnikov. V prihodnje bo posle te komisije vodil dr. Franc Sadar.

Zdravstveno-prosvetna komisija, ki bo morala začeti delati, še ni bila formirana, komisija za male asanacije pa je tudi več ali manj le živovarila. Dobro deluje nadalje

Podmladek RK je na območju občine kar dobro delal. Le nekaj najmlajših, žal, še ni vključenih v vrste RK. V načrtu je tudi akcija za zbiranje rib za mednarodno

Največ članov ima RK med ženskami. Na sliki: pri delu v Keramični na Izlahah

komisija za prostovoljno oddajo krvi, ki je imela letos namen pripraviti akcijo za oddajo krvi že v januarju, vendar je čas akcije prelozila. Škoda je tudi, da še ni bila ustanovljena komisija za borbo proti alkoholizmu, ki bi imela obilo dela.

razstavo Rdečega križa. Na osnovni šoli v Zagorju je v vrstah podmladka RK 66,52% učencev, na osnovni šoli v Toplicah so vsi učenci člani podmladka, na gimnaziji 87% in na osnovni šoli na Lokah 98%. Na Mišlajah deluje najboljši aktiv podmladkarjev, kjer so vsi šolarji člani RK; priredili bodo igro v korist podmladka; lanske jesen so nabrali 200 kg jabolk in jih poslali na osnovno šolo v Zagorju. V Kolovratu je le bolj malo podmladkarjev, v jeseni pa so zbrali nekaj sadja in ga poslali učencem na Lokah.

Želeti bi bilo, da bi bili člani občinskega odbora RK tudi v prihodnje tako delavni in da bi bilo delo organizacije še vnaprej tako plodno. (m).

MODNI KOTIČEK

Temno obleko z rožnatobelim čipkastim ovratnikom brez truda popolnoma spremenimo

Orn spomladanski kostim! Širok rafinirano krojen ovratnik in globoko ležeči žepi pozitivno go linijo

Moda letošnje pomladi: plise

Kaj bomo delali v marcu na vrtu?

V mesecu marcu nas čaka na vrtu tako rekoč največ dela. Seme smo si že v telcu zime pripravile, tako da nam to sedaj ne dela več preglavice.

S sejanjem korenja in peteršilja je treba že kar pohiteti, vmes pa lahko posejemo solato, ker prvo kaj počasi kali. V tem mesecu posadimo čebulček, česen in grah, posejemo rdečo peso, razne solate in spinato. Konec meseca bodo na dobro gnojene gredice posejale ohrovt, zelje, cvetačo in kolerabo.

Mesec marec je kot nalašč pripravljen za gnojenje. S hlevskim gnojem pognojimo zemljo, v katero bomo sredi maja sadile papriko, paradižnik, kumare in drugo.

Na cvetličnem vrtu osnažimo gredice, obrežemo grmičke ter vsadimo nove vrtnice. Trajnice osnažimo, po potrebi delimo in jih ognojimo. Konec meseca lahko ob ugodnem vremenu že sejemo strožnike in druge cvetice.

Svet učitelja Mirka

Mladi učitelj Mirko se je zamislil in za hip mu je postalo neznansko hudo, ko so mu na pristojnem mestu kmalu po diplomi sporočili, da bo njegovo prvo službeno mesto desetine in desetine kilometrov stran od Ljubljane, v zakotni vasi blizu hrvaške meje.

Spomnil se je vseh tistih lepih večerov, ko sta se z Marijano shajala ob Ljubljani in sanjala o skupnem domu in življenju, ki si ga bosta ustvarila v Ljubljani, njunem rojstnem in najljubšem kraju.

Spomnil se je svojih kolegov, domačih, gledališča in vseh tistih lepih dijaških let, ko je bil tako trdno prepričan, da bo postal učitelj le v rodnem mestu.

1.

Poletje je bilo takrat. Ljudje, ki so imeli opravka na poljih ob grčavi poti, so se začudeno ozirali za prišlecem v gosposkih čevljih in z velikim kovčkom.

»Ne, ta ne bo dosti boljši od prejšnjega! Ga že vidim!« je vedela povedati Gobečevka. Mislija je na prejšnjega učitelja, pijanca in pol. Ljudje pa mu tega niso toliko zamerili. Bolj, mnogo bolj jih je bolelo to, da je zelo rano položil svojo težko roko na njihove otroke. Sušljalo pa se je, da se je spozabil tudi nad nekaterimi dekleti.

»Naslednji dnevi in tedni so bili zame na moč enolični.« pripoveduje učitelj Mirko. »Takšnega življenja si nisem predstavljal. Bilo mi je hudo, ko sem opazil, da me ljudje ne marajo in da me pozdravljajo menda samo zato, ker se to spodob, ker sem učitelj. Največ prostega časa sem prebil v svoji tesni izbiči...«

Počasi pa je le začel pridobivati zaupanje tamkajšnjega žitelja. Ljudje so vse bolj in bolj spoznavali, da Mirko le ni takšen, kot je bil njegov prednik, ampak prijazen in ustrežljiv učitelj in človek.

2.

Trgatev je bila že zdavnaj končana. Kmetovalci so odložihi brentače spet za eno leto in v zidanih je most že povrel v vino. Med golimi vejami dreve je pošastno zapihl mrzel veter; njegovo tuljenje od takrat ni ponehalo. Kmalu je natrosilo vse polno snega.

Nedeljo za nedeljo je vaški učitelj videl, kako si kmečko mlado in staro išče zabave in razvedrila le v zakajeni gostilniški sobi. Bilo mu je nerodno in škoda se mu je zdelo teh dobrih ljudi, zlasti mladine. Čeprav ni pil, se je čutil krivega, da je tako.

Nekoč je povabil k sebi mladega Toneta. Ta se mu je zdel izmed vseh mlajših v vasi najboljši.

Dolgo sta govorila. Prišla sta tudi do pomenka o kulturnoprosvetnem delu. Mirko je govoril toplo: »Poglej, ali bi ne bilo lepo, ko bi se zbrali vsi mladi ljudje skupaj in se, namesto da tolčejo dolgčas v gostilni, začeli učiti kakšno gledališko igro. Seveda ob moji izdatni pomoči!«

»Igro!« je poskočil Tone ves srečen in mu hitro pritrdil. Potem mu je ves navdušen začel pripovedovati, da so neko tako delo pred časom že poskušali uprizoriti, da pa je potem vse padlo v vodo, ker niso imeli človeka, ki bi jih vodil.

Že nekaj dni kasneje se je začelo. Večer za večerom so mladi od blizu in daleč polnili šolsko sobo in na svojih oblačih prinašali vanjo hud mraz. Ta je tiste dni posebno pritisnil. Bralne vaje so delale sprva precej težav. Toda mladi so vztrajali. In stari so bili nanje sila ponosni. Z vsakim dnem je šlo bolje.

V nedeljo po Novem letu so veliki lepaki obznanjali vabčanom prvo gledališko premiero v domači vasi.

Sola se je bila že nekaj dni prej spremenila v gledališko dvorano. Mladinci so se pokazali pod vodstvom učitelja zelo iznajdljive. Postavili so lep oder in pripravili tudi zastor. Kako bi brez njega! Skrbelo jih je le zaradi prostora za gledalce. Četrta ura popoldne. V »dvorano« so vreli ljudje. Nič ne bi rad ostal zunaj. Mnogo jih je prišlo tudi iz okoliških vasi. Današnji dan je za te kraje velik dogodek. Vsa učilnica je že polna. Tisti na prostem še vedno pritiskajo. Kaj takega je škoda zamuditi!

Mladi igralci so bili že nekaj ur na nogah. Ko pa jih je čakalo toliko odgovornega dela! Treba se je bilo dobro »naštati«, urediti lasulje, si našminkati obraz in še in še. Mnogi so nervozni. Na obrazih se jim pozna zaskrbljenost. Vsi brez izjeme bodo danes doživeli krst na gledaliških deskah.

Gong. Zavesa se odgrne. Gledalci so navdušeni. Oh, kako lep! Da ste jih slišali! Dvornim, da ima takšno publiko katero izmed naših mest. Navdušenje med gledalci raste od dejanja do dejanja. Ob koncu ni ni hotelo biti konec ploskanja.

Zvečer je bilo v gostilni živahnost. Vsi so bili veseli. K Mirku je tedaj pristopila stara ženica. Najmanj šestdeset bi ji prisodil in preprosto, malo boječe je dejala:

»Hvala vam in vsem mladim! Pripravili ste nam zelo zelo fletno hedejsko popoldne.«

3.

Od tega je sedaj že tri leta. Spet je zima in tam v obrobni slovenski vasi blizu hrvaške meje desetine mladih ljudi pod vodstvom učitelja Mirka spet pozno v noč bde in se uče. Tokrat novo igro, zahtevnejšo od prve. Mimi je postala Miklova Zala, Janez turški vojak.

Slišim, da imajo tudi gospodinjstki tečaj, gospodarji pa so menda poslušali že več zanimivih predavanj.

Vsi ljudje se zbirajo okrog vaškega učitelja. Postal je njihov človek, dober prijatelj in svetovalec.

Mirko je dosegel svoj cilj. O stalnem življenju v Ljubljani nič več ne sanja, še posebno, odkar mu je Marijana pisala, da je tudi ona pripravljena živeti z njim na vasi.

Med temi hribovci je našel svet, lepši, kot si ga je nekoč predstavljal. *

Janoš Mizar

Težave s pitno vodo v Križah

Marsikje se gode napaake, tako tudi v vasi Pečice. Tamkajšnjim prebivalcem je žal le na tem, kako bi koristili sebi, ne pomislijo pa na sosedne vasi, ki so še bolj zapuščene. Med izjemami so tov. Ivan Kastner, učitelj na osnovni šoli v Pečicah, in dva člana SZDL, ki se zavzemajo za pomoč zapuščenim vaset. V Pečicah zahtevajo vodovod, ker je tamkaj mnogo boljše studenec kot v drugih vaseh. Res pa je, da bi vodovod koristil samo trem gospodarjem v Pečicah, ostalim pa sploh ni dostopen. V svojem prizadevanju pa ne pomislijo na vas Križje pri Pečicah, kjer so vse poti take, da so skoraj nemogoče za prevoz. Izvirnik v Križah so tudi taki, da je voda skoraj neuporabna. Zato pre-

sijo, da bi prišla higienska komisija, da si ogleda studenec.

Prebivalci vasi Križje se obračajo s prošnjo na občinski LO Brežice in OLO Trbovlje, da jim po možnosti nekaj pripomoreta z materialnimi sredstvi za najprimernejšo ureditev studencev in občinskih poti. Vsi so pripravljeni takoj začeti s potrebnimi deli, če bi dobili vsaj nekaj pomoči.

Na prvem pomladanskem soncu

